

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

Duben 2026

Nepište skrytá ujednání do spotřebitelských smluv!

Nejvyšší soud potvrdil, že ke smluvní klauzuli, která vylučuje právo spotřebitele odstoupit od distančně uzavřené smlouvy nelze přihlížet, pokud je **formulována nepřehledně, skryta pod zavádějícím nadpisem nebo začleněna do nesouvisející části textu, se kterým splývá.**

Rozhodnutí navazuje na dlouhodobou judikaturní linii a současně potvrzuje, že i jinak standardní smluvní ujednání může být za konkrétních okolností shledáno neúčinným, a tudíž nezpůsobilým vyvolat zamýšlené právní následky.

1. Skutkové okolnosti případu

Případ se týkal realitní kanceláře zajišťující zprostředkování koupě nemovitosti.

Realitní kancelář uzavřela se spotřebitelem distančně dohodu o koupi nemovitosti. V dokumentaci sice uvedla, že kupující nemá právo odstoupit, nicméně toto tvrzení strategicky umístila do závěrečné sekce „**A několik poučení a zákonných povinností na závěr...**“ obsahující zejména informace poskytované v souladu s právní úpravou boje proti praní špinavých peněz (AML). Právo (ne)odstoupit bylo adresováno pouze velmi krátce tak, aby se ztratilo v rozsáhlejším textu týkajícím se AML.

Nejvyšší soud tuto konstrukci označil jako „**ukázkový případ skrytého ujednání**“, které může snadno uniknout pozornosti spotřebitele. Současně uvedl, že takový postup nelze považovat za povlivý a **nepožívá právní ochrany.**

Rozhodnutí opět zdůrazňuje, že v oblasti spotřebitelského práva není rozhodující pouze samotný obsah smlouvy, ale rovněž způsob její formulace, systematické

zařazení jednotlivých ujednání a jejich kontext v rámci smluvního textu.

Praxe současně ukazuje, že zejména při distančním sjednávání služeb mají podnikatelé někdy tendenci umisťovat pro spotřebitele méně výhodná ujednání do méně výrazných pasáží smlouvy. Tento přístup však vede k tomu, že taková ustanovení vůči spotřebiteli mohou být shledána **neúčinnými**, tedy nevyvolávají zamýšlené právní účinky.

(Nejvyšší soud ČR se v usnesení sp. zn. 33 Cdo 79/2024 ze dne 29. ledna 2025)

Evropská finanční data na jednom místě

Nová legislativa v oblasti kapitálového trhu zavádí přelomový projekt **Jednotného evropského přístupového místa (ESAP)**. Tento digitální portál bude sloužit jako centrální uzel pro bezplatné a snadné vyhledávání finančních i nefinančních informací o firmách a investičních produktech napříč celou Evropskou unií.

Pro subjekty na kapitálovém trhu (emitenty, investiční fondy či banky) to znamená konec roztržitého reportingu.

Nová právní úprava zavádí požadavky na standardizaci formátu a doplnění identifikačních metadat (např. kódem LEI) u zákonem určených informací. V českém prostředí bude hlavním sběrným místem, které bude data do evropského systému odesílat, **Česká národní banka.**

Hlavním přínosem je radikální zvýšení transparentnosti. Cílem ESAP není vytvářet nové informační povinnosti, ale sjednotit formu těch stávajících tak, aby byly srovnatelné a dostupné pro investory z kteréhokoliv členského státu. Tato změna má přispět ke snížení informačních bariér, které dosud

omezovaly přeshraniční investování kvůli nepřehlednosti národních registrů.

Celý systém bude spouštěn postupně ve třech fázích mezi lety **2027 a 2030**, přičemž klíčová část národní legislativy nabývá účinnosti již **10. července 2026**. Pro firmy to znamená nutnost včasné technické přípravy na nový způsob předávání dat, aby jejich informační otevřenost odpovídala moderním evropským standardům.

(Zákon č. 258/2025 Sb., o změnách v oblasti kapitálového trhu v souvislosti se zřízením a fungováním ESAP)

Průlomový rozsudek Nejvyššího soudu: Úhrada úroků sama o sobě nemusí představovat zvýhodňující jednání

Nejvyšší soud ČR ve svém nedávném rozsudku zpřesnil výklad podmínek, za nichž lze určité plnění považovat za „**zvýhodňující jednání**“ v insolvenčním řízení.

Rozhodnutí se týká situací, kdy dlužník, který je již v úpadku, hradí svým věřitelům sjednané úroky ze zápůjčky či úvěru. Pro věřitele jde o klíčový verdikt, který brání tomu, aby insolvenční správci automaticky napadali standardní splátky úroků jen proto, že dlužník byl v době platby v horší finanční situaci. Soud tímto krokem významně posílil právní jistotu v běžných obchodních i soukromých závazkových vztazích.

V posuzovaném případě se dlužník nacházel v platební neschopnosti, přesto ve dvou splátkách uhradil věřiteli úroky ze zápůjčky přesahující milion korun. Insolvenční správce se u soudu domáhal vrácení těchto peněz zpět do majetkové podstaty. Argumentoval tím, že za tyto platby dlužník v daný moment neobdržel žádné „nové“ protiplnění, čímž měl být věřitel nespravedlivě zvýhodněn na úkor ostatních. Nižší soudy původně správci vyhověly s tím, že protiplnění musí být

poskytnuto vždy současně s platbou, což u splácení starého dluhu technicky nejde.

Nejvyšší soud však tento rigidní výklad odmítl a stanovil jasné pravidlo: **pro posouzení férovosti platby je rozhodující povaha celého vztahu, nikoliv izolovaný okamžik úhrady**. Smlouva o zápůjčce je vzájemně vyvážená – věřitel poskytl peníze „napřed“ a úroky jsou jejich sjednanou cenou. Časový odstup mezi poskytnutím peněz a placením úroků je podstatou půjčky a nelze jej klást věřiteli k tíži. Pokud tedy dlužník hradí úroky, za které již dříve obdržel ekvivalentní hodnotu (půjčené peníze), nejde o neoprávněné zvýhodnění věřitele.

Závěrem lze konstatovat, že **standardní úvěrové a zápůjční vztahy požívají vyšší právní ochrany**. Rozhodnutí brání situacím, kdy by byli poctiví věřitelé trestáni za to, že dlužník řádně plní své závazky, byť s podáním insolvenčního návrhu otálel. Soud zdůraznil, že nelze postihovat věřitele za liknavost statutárních orgánů dlužníka. Tato judikatura je jasným signálem, že **poctivě sjednaná a v čase plněná odměna za užívání kapitálu je v insolvenčním právu plně obhajitelná**.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 ICdo 15/2024 ze dne 28. ledna 2026)

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi uživatelem a SZ žádný právní vztah, a zejména uživatel nevzniká žádné právo vůči SZ, vyplývající

z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejnosti nepředstavuje poskytnutí právní rady ve smyslu zákona o advokacii. SZ není odpovědná za využití tohoto

dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rady.